

5 praktische lessuggesties bij de klassieker Ronja de roversdochter van Astrid Lindgren

Deze lessuggesties zijn geïnspireerd op de leesbevorderingslessen in Station Zuid, de methode voor voortgezet technisch lezen van Malmberg.



1 Hoofdpersoon

Werkvorm: Drie-stappen-gesprek

De hoofdpersoon is het personage waarmee de lezer zich het meest identificeert.

Je leest wat hij of zij beleeft, denkt en voelt. Laat de kinderen in de huid van Ronja kruipen en elkaar interviewen met de werkvorm *Drie-stappen-gesprek*.

- 1 Bespreek kort het begrip hoofdpersoon. Kunnen de kinderen uitleggen wat een hoofdpersoon is?
- 2 Start het *Drie-stappen-gesprek*. Laat ieder kind drie tot vijf vragen bedenken aan Ronja. De vragen kunnen variëren van: *Wat is je lievelingskleur*, tot *Wie van de rovers vind je het leukst?* en *Wat mis je het meest als je in de Berengrot woont?*
- 3 Maak tweetallen en laat de kinderen elkaar met de vragen interviewen. De geïnterviewde kruipt in de huid van Ronja en beantwoordt de vragen als Ronja.
- 4 Evalueer de interviews klassikaal. Stel vragen als: *Heb je het idee dat je Ronja goed kent? Vond je het moeilijk of makkelijk om de vragen als Ronja te beantwoorden? Welke vragen en antwoorden hadden jullie bedacht? Vonden jullie de antwoorden goed bij Ronja passen? Waren er tweetallen die dezelfde vraag bedacht hadden? En waren de antwoorden van de Ronja's op die vraag hetzelfde of verschillend?*

2 Inleven

Werkvorm: Wisselgesprek

Een boek lezen is heel persoonlijk. De kracht van een goed verhaal is dat de lezer al lezende zijn eigen verhaal creëert. Laat de kinderen hun leeservaringen met elkaar delen met de werkvorm *Wisselgesprek*.

- 1 Vertel: *Ken je dat? Je bent een boek aan het lezen en je leeft zo mee met de hoofdpersoon, dat het lijkt alsof je in zijn of haar huid kruipt. Je ziet wat hij ziet. Je hoort wat hij hoort. Je voelt wat hij voelt.*

- 2 Doe het eventueel eerst zelf voor. Lees hoofdstuk 2 voor, tot en met het stuk waarin de aardmannen met hun knuppels tegen de rotsblokken beginnen te slaan. Vertel wat je erbij ziet, hoort en voelt. Bijvoorbeeld: *Ik zie enge ogen flonkeren in het donker. Ik hoor vreemde stemmen die een vreemd lied zingen, ik hoor gebonk op de rotsen, het doet pijn aan mijn oren. Het ruikt vreemd, naar wilde dieren. Ik voel een harige vacht die langs mijn arm strijkt. Ik ben heel erg bang.*
- 3 Nu gaan de kinderen zelf aan de slag met de werkvorm *Wisselgesprek*. Lees een ander fragment uit het boek voor, bijvoorbeeld het deel van hoofdstuk 8 waarin het avond wordt, tot en met het moment waarop Ronja naar huis teruggaat. De kinderen lopen door de klas en na uw stopteken wisselen ze uit wat ze zien, horen en voelen bij het fragment. Herhaal dit met andere fragmenten naar keuze.
- 4 Rond af met een klassikale nabespreking. Vraag de kinderen wat ze met elkaar hebben uitgewisseld. Leken hun leeservaringen op elkaar of juist niet? *Wie zag, hoorde of voelde iets wat niemand anders zo ervaren heeft? Wie had er van alles bij bedacht?*

3 Clifffhanger

Werkvorm: Een-twee-allemaal

Een clifffhanger is een bekende manier van spanningsopbouw. Een goede clifffhanger prikkelt de nieuwsgierigheid van de lezer: hij wil weten hoe het verhaal verder gaat. Laat de kinderen hun kennis en mening over clifffhangers delen met de werkvorm *Een-twee-allemaal*.

- 1 Lees hoofdstuk 2 of alleen de laatste bladzijde van hoofdstuk 2 voor. Het hoofdstuk eindigt met een clifffhanger: *Hij had haar nog niet ontdekt. Ronja keek naar hem zoals hij daar zat. En ze lachte stilletjes.*
- 2 Vertel dat dit een clifffhanger is. Dat houdt in dat een verhaal eindigt op een spannend moment, waarbij niet duidelijk is hoe het verder afloopt. Lees dan het begin van hoofdstuk 3 waarin duidelijk wordt wie de vreemdeling is.
- 3 Lees hoofdstuk 11 voor, tot en met de zin: *Stil! Er is iemand in de grot.* Vraag aan de kinderen: *Stel dat het hoofdstuk hier stopt. Zou dat een goede clifffhanger zijn? Waarom wel of niet?* Laat ze eerst zelf nadenken. Dan bespreken ze hun antwoorden in tweetallen en tot slot bespreek je de antwoorden klassikaal.
- 4 Herhaal dit eventueel met andere fragmenten uit het boek. Het einde van hoofdstuk 14 is een mooi voorbeeld van een clifffhanger.
- 5 Rond af met een klassikale nabespreking. Stel vragen als: *Wie houdt er van clifffhangers en wie niet? Wat vind je er wel of niet goed aan?*

4 Boekverfilming

Werkvorm: Geef je mening

In 1984 werd *Ronja de roversdochter* verfilmd onder dezelfde titel. Astrid Lindgren schreef zelf het script voor de film. In 2014 is er op initiatief van de erven van Astrid Lindgren door de beroemde Japanse Studio Ghibli een animatieserie gemaakt van het boek. Laat de kinderen discussiëren over de verschillen en de voor- en nadelen van film versus boek met de werkvorm *Geef je mening*.

- 1 Laat de trailer van de film uit 1984 zien en laat ook een stukje van de animatieserie zien. Ze zijn allebei te vinden op YouTube.
- 2 Geef de kinderen plakbriefjes en stel de volgende vragen:
 - Wat is het voordeel van eerst het boek lezen en dan de film kijken?
 - Wat is het voordeel van eerst de film kijken en dan het boek lezen?
 - In een boek kom je meestal meer te weten over wat de hoofdpersoon denkt, dan in een film. Waarom is dat, denk je?
 - Welk stuk uit *Ronja de roversdochter* lijkt jou het leukst of spannendst in de film en waarom?
 - Vind je het leuk dat veel boeken verfilmd worden? Waarom wel of niet?
- 3 Vraag de kinderen om hun antwoorden in steekwoorden op de plakbriefjes te schrijven en verzamel deze op het bord.
- 4 Inventariseer de antwoorden en bespreek de resultaten. Waarover zijn de meeste kinderen het eens en waarover niet? Zouden ze een van de films willen zien?

5 Boekenposter

Werkvorm: Geef wimpels

Uitgeverijen maken op verschillende manieren reclame voor boeken. Een boekenposter is een van die reclamemiddelen. Laat de kinderen zelf een boekenposter maken voor *Ronja de roversdochter*. Met de werkvorm *Geef wimpels* beoordelen ze elkaars posters vervolgens op inhoud en vorm.

- 1 Leg uit wat de bedoeling is: de kinderen maken een boekenposter voor *Ronja de roversdochter*. Daarmee maken ze reclame voor het boek, zodat veel kinderen het gaan lezen.
- 2 Bespreek met de kinderen wat er op een boekenposter zou moeten staan. (Haal eventueel een paar kinderboekenposters bij de lokale boekhandel en laat die zien.) Stuur het gesprek richting de volgende elementen:
 - Op de poster komen titel en schrijver.
 - Natuurlijk komen er zoveel mogelijk pluspunten op. Op de poster staat wat er goed, mooi, spannend of leuk is aan het boek.
 - Er kan ook een mooie zin uit het boek op de poster gezet worden.
 - Het is belangrijk dat de poster opvalt. Dat kan door kleurgebruik, afwisseling in lettergrootte (bijvoorbeeld grote letters voor belangrijke dingen) en/of door een tekening of plaatje.
 - Iemand die de poster ziet, moet meteen denken: Wow, dat boek zou ik wel willen lezen!
- 3 De kinderen maken ieder een poster.
- 4 Sluit af met de werkvorm *Geef wimpels*. Geef ieder kind twee plakbriefjes. Ze mogen de briefjes plakken bij twee posters van hun keuze. Op het plakbriefje schrijven ze in steekwoorden wat ze goed vinden aan de posters. Ze letten daarbij op inhoud en vorm.
- 5 Inventariseer de wimpels en bespreek de posters klassikaal na.